

Debatt. Hur kan kristna vara oense utan att splittras? Paulus uppmanar både till ödmjukhet och vaksamhet mot falsk lära. Med hjälp av teologen Ortlunds teologiska utvärdering kan vi skilja mellan frågor som är avgörande och frågor där olika uppfattningar kan rymmas.

HenrikSteenHuvudledare på Team Med Uppdrag i Aneby

PUBLICERAD 6 juli 2026 - 09:12 SENAST UPPDATERAD 6 juli 2026 - 11:05

Leif Carlsson skriver en tänkvärd [krönika](#) om att möta varandra med ödmjukhet som kristna.

Han hämtar inspiration från Paulus ord i Romarbrevet 14 om att vi behöver ta emot varandra som syskon, oavsett åsikter.

Henrik Steen Privat

En del frågor verkar vara samvetsfrågor.

Carlsson reflekterar: "Han undviker frågan vem som har rätt eller fel och fokuserar i stället på vilken attityd kristna bör ha till varandra."

Dessa tankar är viktiga för att nyansera våra samtal, särskilt i dessa tider av sociala medier och snabba reaktioner. Som kristna kan vi aldrig tillåta oss själva att förakta någon annan eller använda "sanningen" som slagträ.

Jag kan ha rätt i en teologisk fråga men uppvisa en fullkomlig avsaknad av Jesuslika karaktärsdrag.

I sin strävan efter att nyansera samtalet genom att peka på samvetsfrågor och vikten av en ödmjuk attityd undrar jag dock om Carlsson missat att nyansera Paulus tankar. Paulus betonar vad vi idag hade kallat samvetsfrågor i flera texter. Uppenbarligen är det viktigt att det finns en spännvidd i församlingslivet i en del frågor. Men det är en onyanserad läsning av Paulus om vi tror att han "undviker frågan om vem som har rätt och fel" i alla frågor.

Han skriver till exempel till galaterna: "om vi själva eller en ängel från himlen skulle ge er ett annat evangelium än det vi har predikat, så ska han vara under förbannelse..." (Gal 5:1). Här tar han till starkast tänkbara uttryck för att varna för ett falskt budskap om Jesus, alltså falsk teologi.

Till korintierna skriver han om sina meningsmotståndare: "Sådana människor är falska apostlar, oärliga arbetare förklädda till Kristi apostlar." (2 Kor 11:13).

Lite senare i samma brev skriver Paulus såhär om "samvetsfrihet": "Jag uppmanar er, bröder, att se upp för dem som skapar splittring och väcker anstöt mot den lära som ni har fått undervisning i. Håll er borta från dem..." (Rom 16:17).

Paulus undviker eller nedtonar knappast teologiska frågor eller debatter i församlingarna, inte heller menar han att alla frågor är upp till vars och ens samvete. En del frågor verkar gälla liv och död.

Hur kan man då avgöra vilka frågor som är samvetsfrågor och vilka som är avgörande?

Teologen Gavin Ortlund har jobbat mycket med ämnet, och föreslår ett begrepp kallat theological triage (ungefär teologisk utvärdering).

Triage är ett begrepp från sjukvården som handlar om att bedöma grad av allvar för att kunna prioritera det viktigaste först. Akutpatienten med hjärtattack prioriteras före patienten med bruten arm – även om den brutna armen kom in först.

Teologisk utvärdering vill svara på frågan: "Vad är viktigast och vad är viktigt men kan vänta?"

Ortlund föreslår flera olika grader av allvar.

Första rangens läror är avgörande för evangeliet. Detta gäller frågor om vem Jesus är, synd, frälsning och Guds natur. Om en kyrka inte är enig med den världsvida kyrkan i dessa frågor kan vi inte erkänna den som kristen (t ex Jehovas vittnen eller mormonerna). Här hämtar Ortlund inspiration från Paulus ord i 1 Kor 15:3,4: "...det allra viktigaste, vad jag själv har tagit emot: att Kristus dog för våra synder enligt Skrifterna, att han blev begravd, att han uppstod på tredje dagen enligt Skrifterna..."

Andra rangens läror är viktiga för församlingen (men inte avgörande för evangeliet). Det kan gälla till exempel dopsyn, synen på Andens gåvor idag, frågan om kvinnligt ledarskap och hur församlingen ska organiseras.

Vi kan ha olika uppfattningar om dessa frågor men ändå erkänna varandra som kristna. Däremot kan dessa frågor påverka hur och när vi kan samarbeta. De kan försvåra eller

förhindra att man bildar en gemensam församling eller samfund men de behöver inte hindra t ex ekumeniska evangelisationssatsningar.

Tredje rangens läror är betydelsefulla för kristen teologi (men inte avgörande för evangeliet eller nödvändigtvis viktiga för församlingens liv). Exempel kan vara när och i vilken ordning saker ska ske i sista tiden innan Jesus återkomst (inte frågan om Jesus kommer tillbaka, det är en första rangens lära). Här kan det skilja sig mycket även inom församlingar men vi behöver inte se det som försvårande för samarbete.

Andra exempel kan vara om en kristen kan dricka alkohol eller hur vi förstår skapelseberättelsen i relation till naturvetenskapen. Här är det relevant att applicera Paulus ord i Romarbrevet 14 – här finns samvetsfrihet.

Fjärde rangens läror är likgiltiga (de kan vara spännande men de är teologiskt oviktiga). Exempel på detta kan vara hur många änglar det finns eller vilka musikinstrument vi ska använda i gudstjänsten.

Hur kan vi då kategorisera olika frågors tyngd och vikt?

Ortlund föreslår dessa frågor:

1. Hur tydlig är Bibeln när det gäller denna lära?
2. Hur viktig är denna lära för evangeliet?
3. Vad är den historiska kyrkans vittnesbörd angående denna lära?
4. Vilken påverkan har denna lära på kyrkan och den troende i dag? Leder den till god andlig frukt och att vi blir mer lika Jesus?

Min erfarenhet av detta sätt att tänka är att vi får hjälp att inse när vi behöver vara överens, och när vi inte alls behöver vara det. Det blir ett verktyg för att fokusera på det riktigt viktiga, evangeliet om Jesus.

Jag håller med Carlsson att våra attityder är viktiga. Hänsyn och ödmjukhet är viktiga för att vara en biblisk församling. Vi behöver dock lyssna på Paulus ord även när han varnar för teologi som leder oss bort från Jesus och evangeliet.